

הספר, כפי שמעידה עליו המחברת, מוגש "לכל מי שמאמין שאמנות היא הדרך הטובה, המאתגרת והמעניינת ביותר לדון בחיים" (עמ' 139), ואם נדע כיצד "לקרוא" אותה ולהיכנס אתה לדיאלוג, נצא כולנו נשכרים. ההדרכה הדיאלוגית איננה הדרך היחידה ללמד אמנות ולהדריך במוזיאון, גם לדעתה של המחברת. אני מכל מקום לא הייתי משלימה עם בקשת בנה של המחברת "שאף פעם לא תשאלו אותי שאלה שאת יודעת עליה את התשובה" (עמ' 2). להבדיל מן הקהל הכללי, המדריך הטוב צריך להיות איש מקצוע מיומן שיש לו תשובות משלו לכל השאלות שהוא שואל את קהלו כדי לעורר את מחשבתם של הצופים. זוהי גם ציפייתם ממנו. על כן, לפעמים הוא נדרש להציע בעצמו לפחות ברמז "חוט אריאדנה" אל נבכי היצירה, כאשר קהל הצופים המתוסכל נלאה מלחפש אחריו. אך נכון שאין הוא צריך להציע את עמדתו מיד, ובוודאי לא כאפשרות פירוש יחידה. לבד מהסתייגות זו, הדרך שרחל שליטא מציעה להוראת אמנות בת-זמננו, בייחוד באולמות המוזיאון, היא טובה ומפרה, וספרה הוא ספר עזר מצוין לכל המתעניינים בתחום זה.

מבט על ספרים חדשים

אורנה שץ-אופנהיימר, דיצה משכית ושרה זילברשטרום (עורכות) (2011). **להיות מורה בנתיב הכניסה להוראה**. ישראל: משרד החינוך ומכון מופ"ת. 320 עמודים.

המעבר ממוסד להכשרת מורים אל חדר הכיתה אינו מהלך "חלק", נעשה בו שינוי ממצב "צבירה" אחד לאחר. יתר על כן, השנה הראשונה עשויה להטביע את חותמה על כל תקופת ההוראה. באמצעות מקבץ מחקרים וניתוחים הספר שלפנינו מאיר חלק מהנתיב שעוברים פרחי הוראה בדרכם להוראה ולחינוך. הוא מתעד תהליכים המתרחשים בעת הכניסה למקצוע ההוראה, ובה בעת מספק מידע רב על תהליכי העבודה של השותפים להתמחות ובכללם החונכים והמערכת הבית-ספרית כולה, מנחי הסדנאות במוסדות המכשירים והמתמחים עצמם.

איימן אגבריה (עורך) (2013). **הכשרת מורים בחברה הפלסטינית בישראל**. תל-אביב: רסלינג. 295 עמודים.

הכשרת המורים בחברה הפלסטינית בישראל אינה רק תהליך של הכשרה להוראה, אלא מלווה גם בדיון על המעמד הלאומי והאזרחי של האזרחים הפלסטינים. קובץ המאמרים שבספר עוסק במדיניות של הכשרת מורים פלסטינים וביישומה, ומאיר דיונים אלה מזוויות שונות ומעניינות. מטרת הספר היא לעגן את הכשרת המורים הפלסטינים בישראל ביחסי רוב-מיעוט ולקשור את סוגיית ההכשרה לסוגיית מעמדם הלאומי והאזרחי של האזרחים הפלסטינים בישראל. הספר מבקש לבטא את חוויותיהם ואת התנסויותיהם של המתכשרים הערבים ומוריהם במוסדות ההכשרה, תוך כדי אתגור הטענות האוניברסליות, הניטרליות והאובייקטיביות של מערך ההכשרה. הטענה המרכזית העולה בספר היא שפתרון של בעיות החינוך הערבי אינו רק חלוקה מחדש של משאבים להשגת שוויון, אלא טיפול בכישלון המתמשך במתן כבוד והכרה לזהות הלאומית הפלסטינית ולמורשתה ההיסטורית והתרבותית.

רמה קלויר ולאה קוזמינסקי (עורכות) (2012). **הבניית זהות מקצועית, תהליכי הכשרה ופיתוח מקצועי של מורים בישראל**. תל-אביב: מכון מופ"ת. 620 עמודים.

ספר מקיף זה (22 מאמרים) הוא פועל יוצא של עבודת רשת המחקר של מכון מופ"ת, ומשמש מקור עשיר של תובנות למאפיינים הרבים של המכללות האקדמיות להוראה בישראל. בספר שלושה שערים; הראשון עוסק במדיניות הכוללת של הכשרת המורים, כולל היבטים של למידה לאורך החיים המקצועיים, עיצוב מדיניות, ביטויי תמיכה והתנגדות וקשרי גומלין בין המדיניות לבין ה"שדה". השני עוסק במתרחש במכללות לחינוך בתקופה של מציאות משתנה ובוחר את תפקידיהן, את זהותן, את מידת האוטונומיה שלהן ודרכים שבהן מציאות משתנה עלולה ליצור משבר, שינוי וסיכויים לצמיחה של המכללות. השער המסיים עוסק בדמותם, במאפייניהם ובהתפתחותם המקצועית של מורים ומורי מורים בישראל במאה ה-21. פרק האפילוג מסכם את תהליך העבודה של הרשת שחבריה חברו לכתובת ספר מקיף זה.